

مزكفت

نامه بو هه قزینان

ژدهستیكا هزرکونا د هه قزینی دا

حهتا دوماهییا سالا ئیکت

کومکرن

سلطان بن عبد الله العمري

وهرگیران

شیخان شیخه میری

نامہ بو ہہ قزینان

ژدہستیکا ہزرکنا د ہہ قزینیٹ دا
حہ تا دو ماہیا سالا ئیکٹ

کومکرن

سلطان بن عبد اللہ العمري

وہرگپران

شیخان شیخہ میری

مزگہفت

www.mzgaft.com

ناشئ پورتووكن: نامه بؤ ههقژينان ژ دهستيپيكا هزركرنا د
ههقژينين دا هتا دوماهيا سالا ئيكن
ناشئ پورتووكن ب عمرهبي: رسائل للزوجين من بداية التفكير
في الزواج حتى نهاية السنة الأولى.
نقيسين: سلطان بن عبد الله العمري
وهرگيران: شيقان شيخهميري.
ديزاينا ناقر وكن و بهرگن: سايتن مزگهفت.
سال: 2026

ژ بهرهمين: سايتن مزگهفت www.mzgaft.com

پیشہ کیا وہ رگپری

الحمد لله، والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد:
بیگومان گریبہ ستا ھہ قزینیی ژ موکمترین گریبہ ستانہ د
ئیسلامی دا، و شہریعہ تی پیروز گہ لہ ک گرنگی یا ب
ناقہ پوک و روحا قی ھہ قزینیی دایی، دا کو جقا کہ کئی
ساخلم پەیدا بت، و ئوممہ تہ کا بہیز ئا قا ببیت، چونکی
خیزان کہ ریچی (لبنہ) ئیکی یہ بو ئا قاکرنا وہ لاتان.
و یا گرنگہ ئە ف ھہ قزینی یہ ل سہر بنیاتی قیان و ریزگرتنی
بہینہ ئا قاکرن، و ناکوکی و ئاریشہ یین خو ب ریکین
شہرعی و کہ سین خودان سہر بو چارہ سہر بکہن، دا کو
ژیانہ کا پری خیر و بہرہ کت و ئارامی و خوشی و
بہ ختہ و ہری بژین.

قِيَجَا ئَهْ فِ نَامِهْ يَا كُورْتِ يَا شَيْخِ سُلْطَانِ بِنِ عَبْدِ اللَّهِ الْعَمْرِيِّ
دَقِي بَوَارِي دَا، كُوبَهْ حَسِي زَبَهْرِي يِيكْ نَيْنَانَا هَهْ قَزِينِي
دَكَهْتِ هَهْ تَا دُومَاهِيَا سَالَا نِيكِي.

مَهْ زِي حَهْ زَكْرَبُوْ خُوشَكْ وَ بَرَايِيْنِ خُوْ وَ هَرَبْگِيْرِيْنَهْ سَهْر
زَمَانِي شَرِيْنِي كُورْدِي، دَا كُوبَتْر مَفَا زِي بَهِيْتَهْ وَ هَرْگَرْتِن.
زُ خُودِي دَخَازْمِ قِي كَارِي ب دِلْسُوْزِي زُ مَهْ قَهْ بُوُوِيْلِ بَكَهْتِ.
أَمِيْن

شَيْخَانِ شَيْخَهْ مِيْرِي

8.6.2025

پیشہ کی

الحمد لله، والصلاة والسلام على رسول الله، أما بعد.

ئەم ھەمی ب ھەر ھەقزینیە کا دناقبە را گەنجە ک و کچەکی دا دەیتە کەرن کە یفخۆش دبین، و ھیقییا سەرکەفتن و بەختە و ھیری بۆ دخوازین، بەلی پیدقیە ھەمی ھەقزین بزاندن کو ئەف ھەقزینیە پیدقی ب تشەکی ژ رەوشەنبیری و زانینی و گوھداریکرنا وانەیان و راویژکرنا شارەزایان ھەیە، ھەتا کو ھندەک ژ نیشانیین گرنگ بیین ژیانان وان رۆن دکەن بۆ وان دیار ببن، ب تایبەت د سالا ئیککی دا ئەوا کو ب ھەمی وردەکاریین خوڤە بۆ ھەر ئیک ژ وان نووی دەیتە ھژمارتن.

و گەلەک جاراند ئەم گوھلی دبین کو ناکوکیین زۆر د قی سالی دا پرووی دەن، بەلی ھندەکیین کیم ژ ھەقزینان دزاندن چاوا سەرەدەریی دگەل دا بکەن ژبەر کیمیا شارەزایی و لاوازیان زانینی و نەبوونا راویژی، ئەوا دبیتە ئەگەری بەردەوامبوونا ناکوکیان و ئالۆزیی د چارەسەریان دا و دبیت حال بگەھیتە جودابوونی (تەلاق) د سالا ئیککی دا.

ژبه ر قى چەندى من ئەف ناما كورت نقيسى يا كو به حسى
هەندەك شيرەتان د هەلبژارتنا هەقزىنى (زەلام) و هەقزىنى
(ژنى) دا دكەت، پاشى هەندەك ئاگە هەدارىكرن بەرى
مارەبىرىنى و پشتى وى، پاشى رىنمايى بۆ هەردوو
هەقزىنان د سالا ئىكى دا.
ژ خودى دخازم كو د قى نامى دا مفاى و فايدەيى بۆ گەنج
و كچىن مە پەيدا بكەت.

نامه بو گنجی ژ دهستییکا داخواز کرنی حهتا

هه یقا هنگقینی

1- کچا باش و خودان رهوشت بههلبژییره ژبه رکو دئ هاریکاریا ته کهت ل سهر دین و دنیا یا ته، و د شیره تا پیغه مبهری مه دا (سلاف لی بن) هاتیه: «**فَاغْفَرُ بِذَاتِ الدِّينِ**»⁽¹⁾ "یا خودان دین بههلبژییره دئ سهرکه فتی بی".

2- هزرکرن د جوانیا کچی دا بی گومان تشته کی خواستیه (مطلوبه)، به لی لایه نی دینی و رهوشتی پشت گوه نه هاقیژه.

3- تشته کی گرنگه کومکرنا پیژانینان ل دؤر ئه دهب و پاقریا کچی، و ساخله میا هزرکرن وی، و ناڤ و دهنگی خیزانا وی، و ئه قی هه میی دئ کاریگه ریه کا ئه ری نی ل سهر ژیاننا گه نجی دگهل وی هه بیت.

---

(1) رواه البخاري

4- ئەگەر تە دەست ب کار و بارین داخوازکرنی (خوازگینیی) کر، پابه‌ند به ب دیتنا شهرعی ژبه‌رکو ئەو هاریکاریا ته دکهت کو بگه‌هیه رازیبوونا ده‌رونی ب قه‌بیلکرنا وی کچی، و فه‌رمووده‌یین کو پالپشتیی ل قی چه‌ندی دکهن گه‌له‌کن، ژ وان ژی کو (المغیره) ژنه‌ک خواست، پیغه‌مبه‌ری (سلاف لی بن) گوتی: «أَنْظُرُ إِلَيْهَا فَإِنَّهُ أَحْرَى أَنْ يُؤَدِمَ بَيْنَكُمَا»⁽¹⁾ "به‌ریخۆ بدی، چونکی ئەو پتر دبیته ئەگه‌ری به‌رده‌وامی و قیانی دناقه‌را هه‌وه‌ دا".

5- ئەگەر پشتی دیتنی کچ ب دلی ته‌ بوو، و ته‌ هه‌ست ب قه‌بیلکرنا ده‌رونی بو وی کر، له‌زی نه‌که د دیارکرنا ره‌زانه‌ندیی دا پشتی دیتنی و هیشتا تو‌یی روینشتی ل دیوانا خیزانا کچی، و بیژه وان کو بابته‌ پیدقی ب هنده‌ک هزرکرنی یه، ژبه‌رکو هنده‌ک که‌س له‌زی دکهن د ره‌زانه‌ندیی دا ئیکسه‌ر پشتی دیتنی و پاشی په‌شیمان دبن.

6- پشتی دیتنی و ژبه‌ری ماره‌برینی نقیژا ئیستیخاری بکه و ژ خودی بخوازه کو دلی ته‌ ئارام بکه‌ت.

(1) رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ بِسَنَدٍ حَسَنٍ

7- ئەگەر تە ھەست ب قەبیلکرنە دەرونی بۆ کچکى کر، و تە نقيژا ئیستیخاری کر، تە ۋە کولاً خۆ ب خودی بکە، و رەزامەندیا خو یا دوماھیی بیژە وان.

8- ئەگەر ریکەفتن ل سەر دەمی مارەپرینی ھاتە کرن، یی زیرەك بە د زانینا وان مەرچین ل دەف خیزانا کچکى ھەین، دا کو تو تووشی حیبه تبوونی نەبی د جقاتا مارەپرینی دا، و پاشی تو نەچار ببی ژبەر خاترا وان رازی ببی، پاشی پشتی ھنگی ھەست بکە ی کو تو نەشپی وان مەرجان ب جھ بینی. ژ وان مەرجان: ھندەك کەس مەرچین کو بەری ھنگی ل سەر ریک نە کەفتینە ل سەر تە دسەپینن، و نموونە ل سەر قی چەندی: ھندەك کەس داخوازا ئینانا خزمەتکارەکی دکەن، یان کرینا ترۆمبیلەکی بۆ ھەژینی، لەورا دەمی تو ژبەر خاترا وان رازی دبى، دی ھەست کە ی تو یی د کیشە یەکا دارایی یا مەزن دا، چونکی خزمەتکار و ترۆمبیل دی گەلەك پارە ی ژ تە بەن، دگەل ھندی کو تو د بارودۆخەکی دارایی ب زەحمەت دای ھەروەکی حالئ گەلەك گەنجان د دەستییکا ھەژینی دا.

9- هندەك خىزان مەرجى كوژمەكى پاشخستى (مؤخر) ل سەر گەنجى دسەپپىنن، و پىدقئىه تو قئى چەندى بەرى جقاتا مارەبىرىنى بزانى دا كو راوئىژى ب خىزاننا خو بگەى، چونكى ئەگەر تول سەر رازى بووى - ژبەر خاترا وان - پاشى پشتى هنگى تەلاق رووى دا، دى قئى پارەى دەى ئەوئى كو دبىت بارگرانىيەكا زىدە بىت ل سەر تە.

10- و چارەسەرى بو قئى چەندى: ئەوہ كو رىكەفتن ل سەر مەرجان بەيئە کرن بەرى جقاتا مارەبىرىنى، ئەگەر تو دشىى وان ب جەھ بىنى، باشە، ئەگەر نە، ھەقزىنىي ژ قئى خىزانى تەمام نەكە و خودى دى يا باشتەر دەتە تە.

11- د ماوى پشتى مارەبىرىنى دا، ئاگەھدارى داخوازىيىن ھەقزىنى و خىزاننا وئى بە، ژبەرکو هندەك كچ زەحمەتىي و بارگرانىي دئىخنە سەر ھەقزىنىن خو ب كاروبارىن دارايى دا، و نموونە ل سەر قئى چەندى: كرپىنا مۆبايلەكا نووى، ديارى دنابقبەرا ماوہكى و يى ديدا، ديارى بو دەيكا كچكى، و غەبرى قئى.

و چاره‌سەری: ئەوە کو تو یی هەقسەنگ بی دناقبەرا
رازیبوون ل سەر هەر داخوازه‌کی و داخوازا لیبۆرینی دا.

12- پیدقیه ره‌وشه‌نبیری د کار و بارین هەقژینی دا هەبیت
و گوهداریکرنا وانەیان و خواندنا گوتارین کو مفای
دگه‌هیننه ته د تیگه‌هشتنا سرۆشتی ژنان دا، و ئەگه‌ری
سەرکه‌فتنا خیزانی، و بابەتین دی یین گرنگ.

13- گەلەك سۆز و بەلینان نەدە هەقژینا خو د ماوی
نیشانیی دا، ژبەرکو شیانین ته یین سنوردارن ل سەر
بجھئینانا وان بەلینان، و یی واقعبین و حەکیم بە د هەمی
هەلوپستین خو دا دگەل هەقژینا خو.

14- د شەقا داوہتی دا، نەکو بیت بجیہ د هۆلا ژنان دا دا کو
دگەل هەقژینا خو ب رووینی و گوستیلکی (حەلەقی) بکەیه
تبلێ یان شەربەتی دگەل قەخوی یان وینی هەوہ بەیته
گرتن دگەل ئیکدوو هەروەکی هەندەك کەس دکن، ژبەرکو
چۆنا ته بۆ ناک ژنان ژلایی شەرعی قە دروست نینە،

و د هه مان دم دا، ده رگه هی حه سیدی ل سهر ته قه دکه ت
ئه وئی دی پاشه رۆژی زیانی گه هینیته ته، و چیرۆک ل سهر
قی بابی گه له کن.

15- د هه یفا هنگځینی دا، دگه ل هه قژینا خو یی دلوقان،
مهر د و حه کیم به د هه لویست و گۆتین خو دا، و ئه گه ر ته
ههر تیبینیه ک دیت، د شیره تی دا یی دلره ق و هسک نه به.

16- ئه گه ر هه وه سه فه ر کر بو ده رقه ی وه لاتی، ئاگه هدار و
هشیار به کو هه قژینا خوب تنی بو ده مژمیڤین دریز د
هۆتیلی دا نه هیلی، ژبه رکو هنده ک وه لاتان ده ستریز و
تاوان ل سهر گه شتیاران رووی دهن، و ئاگه هدار به کو
پاسپورتا سه فه ری یان زیڤی د هۆتیلی دا نه هیلی ده می
هوین بو گه شتی دچن، و باشتره کو هه قژینا ته زیڤ و
که ره ستین خو یین گرانبها دگه ل خو نه ئینیت د سه فه ری دا
بتنی تشین کیم نه بن.

17- ئاگەھدار بە ژ وینەگرتنا تاییه تمه نیدیین خو دگەل
هەقژینا خو دەه یقا هنگفینی دا، وهکی هۆتیلان و گەشتان
و خوارنگەهان و دیاریان، ژبەرکو وینەگرتن سەرنجان
رادکیشیتە سەر هەوه، و دبیت حەسیدی تووشی هەوه
ببیت، و چیرۆک ل سەر قی بابی گەلەکن.

نامه بۆ کچیں ژ دهستییکا داخواز کرنی هتا

هه یقا هنگقینی

1- بزانه کو هه قزینی بریاره کا مه زنه، پیدقی ب هیدیبوون و سه رخویی، راویژ و ئیستیخاری هه یه ژ بهری ره زامه ندیا دوماهی بۆ وی که سی هاتی ته بخوازیت.

2- دبیت بابی ته یان دهیکا ته هه ولا نه چارکونا ته بدهن ل سهر وی زهلامی هاتی ته دخوازیت، له ورا ئاگه هدار به ژ خاترگرتنی د قی چه ندی دا، ژ بهرکو هه ست و سۆز د قی بریاری دا چ مفای ناگه هیننه ته، و چه ندین کچ هه نه کو ژ بهر خاترا دهیبابین خو رازی بوون و پاشی گه له ک په شیمان بوون و پشتی چه ند رۆژان ژ هه قزینی داخوازا ته لاقی کر.

3- داخوازی ژ باب و برایین خو بکه کو پیزانیین تیروته سه ل دۆر وی زهلامی کوم بکه ن، و بتنی پشت ب وی چه ندی نه بهستن کو ئه و خزمه.

4- ژ وان پیزانینین گرنگ یین کو پیدقیه پرسیار ل سهر بهیته کرن دهرباره وی زهلامی هاتیه ته دخوازیت: نقیژا وی، رهوشتی وی، سرۆشتی کارئی وی، په یوه ندیین وی یین جفاکی دگهل خیزانا وی، ساخله میا هزرکرنا وی، رادهیی دوورکه فتنا وی ژ حه رامیی مهن وهکی ماددین بیهوشکه ر و سهر خوشکه ر و په یوه ندیین حه رام. و هه می ئەف پیزانینه دشین ب پله پله د لیگه ریان و پرسیار کرنی دا ژ چه ندین ژیده ران بهینه بدهستقه ئینان.

5- هندهک کهس دبینن کو کومکرنا پیزانینان ل دور زهلامی نه کارهکی گرنگه، ژبه رکو ههر هه قزینهک (ژنهک) دی هه قزینی خو پشتی هه قزینی ناسکهت و ژیان دی بریقه چیت چه ندیا ب زه حمهت بیت، و ئەفه خه له تیه کا مه زنه، چونکی کچ نه چار نینه رازی ببیت ل سهر که سهکی نه دیار کو چ تشتا ل دور نزانیت.

6- ئەگه ر بو ته دیار بوو کو گه نچ گونجایه پشتی کومکرنا پیزانینان، نقیژا ئیستیخاری بکه و ژ خودایی مهن بخوازه د هه قزینیا دگهل ویدا، بهری دیتنا شه رعی.

7- پشتی دیتنا شهرعی، لهزی نه که د رازیوونال سهر ویدا، و بو ماوی حهفتیه کئی هزر بکه، پاشی بوچوونا خو یا دوماهی بده.

8- ژبه ری ماره برینی، راویژی دگه ل خیزانا خو بکه د مهرجین گونجای یین کو پیدقیه دی د ماره برینی دا هه بن، و ئاگه هدار به ژ مهرجین ئالوز یین دبیت باری هه قزینی گران بکه ن، پاشی دبیت ئه و هه قزینی پرت بکه ت، و ب قی رهنگی ئه و گه نجی گونجای ژ دهست ته بجیت.

9- ئه گه ماره برین ل سهر باشترین حال هاته کرن، سوپاسیا خودی بکه ل سهر ساناهیکرنی، و سه رکه فتنی ژ خودی بخوازه بو بجه ئینانا ئه گه رین سه رکه فتنی د په یوه ندیا خو دا دگه ل هه قزینی خو.

10- د ماوی پشتی ماره برینې و بهری شهقا داوه تی دا
هندهك شیرهت یین ههین:

ههول بده هه قزینې خو ب ریکه کا حه کیمانه بنیاسی ب
ریکا نامه و په یوه ندیان.

ئاگه هدار به ژ هنارتنا وینین خو بو وی و تو د حاله تهك و
سسهروبه ره کی نه گونجای دای، چونکی دبیت وینه ژ لایې
ئیك ژ نه ندامین خیزانا وی یان هه قالین وی قه بهینه دیتن،
و ژبه رکو دبیت تو ناکوکیې دگهل وی بکه ی بهری هه قزینیې
و ته لاق پرووی بدهت، و وی ده می دی هه ست ب په شیمانیې
که ی چونکی وی وینین ته دیتنه و تو د حاله تین تایبهت دا
بووی.

باری هه قزینیې خو گران نه که ب داخوازیین دارایی، چونکی
ئه و یی مژووله ب دابینکرنا ریخستنن دارایی بو
هه قزینیې و هه یقا هنگقینی و که ره ستین ناف مالی.
ب ئه قی قه ناعه تی هه قزین ژی دی ژ ته هه ست پی که ت و
دی حه ژیکرن و گریدانا وی ب ته زیده بیت، ژبه رکو ئه و دی
ته بینیت وهك هه قزینه کا حه کیم و عاقل ژ ده ستیپکا ژیانا
هه قزینیې.

دگهل هه‌څښينى خو يا خودان هه‌ست و سۆز به، و بيژى كو
تو حه‌ژى دكه‌ى، و كوئه و كه‌سى گونجايه، و په‌يقين دى
بين گونجاى بين دلې وى تژى حه‌ز و كه‌يفخوشى ب ته
دكه‌ن.

هنده‌ك كچ ئاهه‌نگه‌كې پشتى ماره‌برينى دگيرن، و دبیت
ئاهه‌نگه‌كا مه‌زن بيت و تيچوون ل سهر زه‌لامى هه‌بن، و
ئه‌څه خه‌له‌تیه، و باشتره ئاهه‌نگه‌كا گه‌له‌ك كورت بيت، و ل
دور ئاهه‌نگا شه‌څا داوه‌تى، چ ئاریشه نينه گرنكى پى بهیته
دان ب شیوه‌یه‌كې مه‌زنتر.

ده‌مى ريځخستن بو هه‌لبزارتئا هو‌لا داوه‌تى دهیته كرن،
هاريكاريى دگهل هه‌څښينى خو بكه د كيمكرنا تيچوونين
گران ل سهر وى، و ئه‌څه ب هه‌لبزارتئا هو‌له‌كا گونجاى و د
هه‌مان ده‌م دا نه يا گرانبها دبیت.

چاڅ ل كچان نه‌كه د هه‌لبزارتئا هو‌لا داوه‌تى دا، و يا جودا
به د به‌رچاڅگرتئا بارودوڅى هه‌څښين و خيژانا خو و ئه‌و
داب و نه‌ريتين تول سهر مه‌زن بووى، و بزانه كو چاڅليكرنا
هه‌ر تشه‌كې نووى ژ حيكمه‌تى نينه، و كو زيده‌ره‌وى د
ئاهه‌نگين هه‌څښينى دا زيانا وى پتره ژ مفايى وى، چونكى

هه څښښ دى څو څمښ مهن قهر كهت بو ماره يى و هه څښښ يى
پاشى دى د ساليڼ ئيكي يين هه څښښيا هه وه دا څه گه رينيت،
و ب څى رهنگى دببت نيڅا مووچه يى خو ژ دهست بدهت، و
هه مى څه دى كارى گه رى ل سهر خوشيا هه وه ژ زياني
كهت د ساليڼ ئيكي يين هه څښښيا هه وه دا.

دهمى سه فه را ده رڅه مى وه لاتي، پاريزگاري ل حجابا خو
بكه و ژ خودى بترسه د هه مى ره فتارين خو دا.

ئاگه هدار به ژ ويڼه گرتنا څى گه شتا خو، و مه غرور نه به ب
وان كچين وينان دگرن يان داخوازا ويڼه گرتنى ژ ته دكهن،
ژبه ركو څه شارتنا گه شتا ته دى ته ب ئيزنا خودى پاريزيت ژ
حه سىدي يان سه رسورمانا كو دببت زياني ب گه هينيته
ته، و چيروك ل سهر څى بابته څى گه له ك گه له كن.

هنده ك كچ داخوازا دياريان ژ هه څښښ يى خو دكهن د څى
سه فه رى دا بو خي زانين خو، و څه باشه، به لى د
چارچوڅى مه عقوول دا، و بى تيچوونين زور.

نامه بو همس ههڙينان د سالا ئيكن يا

ههڙينين دا

1- پابه‌ند بن ب ره‌وشه‌نبيري د بابه‌تین هه‌ڙينين دا، و ئه‌څه يا مومکنه ب ريکا خواندنا گوتاران و دیتنا گرتە‌يین قیدیویی و گوهداريکړنا وانه‌يین کو مفای بو هه‌وه زیده دکهن د زانینا هونه‌رین سه‌ره‌ده‌ریی دگهل یی دی، و بزانه‌ن کو هونه‌ر هه‌نه د ریڅه‌برنا ئاریشان دا، له‌ورا پیدڅیه ب ريکا ره‌وشه‌نبيري بهینه‌ نیاسین، چونکی هوین دی رووی ب رووی هنده‌ک ئاریشان بن، و ئه‌گه‌ر زانینا تیروته‌سه‌ل ل ده‌څ هه‌وه نه‌بیت، دبیت هوین له‌زی بکهن د ره‌څیننی دا ژ هه‌ر ئاریشه‌یه‌کی ب ته‌لاقی. و یا سه‌یر ئه‌وه کو ئه‌گه‌ر بو هنده‌ک گه‌نج و کچان بهیته‌ گوتن ل دور بابه‌تین هه‌ڙينين بخوینن، دی حیبه‌تی مینن چونکی ئه‌وه هزر دکهن کو ئه‌وه هه‌می تشتا دزانه‌ن.

2- خورآگری و بیهنفره‌هی و چاف نقاندن ژ خه‌له‌تیان، چونکی هه‌قژینی (ژنکی) عه‌بیین خو بیین هه‌ین، و هه‌قژینی (زه‌لام) ژی عه‌بیین خو بیین هه‌ین، و ئە‌قه دئی دگه‌ل رۆژ و هه‌یقان دیار بیت، له‌ورال قیره‌ پیدقیه سه‌حکه‌ینه لایه‌نین ئە‌ریینی نه‌کو خه‌له‌تیان، ئیلا ئە‌گه‌ر خه‌له‌تی بیین مه‌زن بن.

3- ئاشکرای و راشکاو ب ریکه‌کا حه‌کیمانه دن‌اقبه‌را هه‌قژینان دا، وه‌کی کو هه‌قژین (زه‌لام) هه‌قژینا خو ئاگه‌هدار بکه‌ت ل سه‌ر حاله‌تی خو‌یی دارایی، هه‌تا کو ئە‌و ب داخ‌وازیین خو‌یی مه‌زن بیین نه‌شیت ب جه‌ بینیت بیزار نه‌که‌ت.

و پیدقیه ئە‌و ژی وی ئاگه‌هدار بکه‌ت ب وان تشتین حه‌ژی دکه‌ت و حه‌ژی ناکه‌ت (که‌ر ب ژئی قه‌دبن) هه‌تا ئە‌و وان بنیاسیت و ده‌ستا ژئی به‌رده‌ت، وه‌کی کو بیژینه هه‌قژینی جگاره‌کیش: د مال دا جگاری نه‌کیشه، یان گه‌له‌ک شه‌قان ل ده‌رقه‌ی مالی نه‌مینه ژبه‌رکو ئە‌قه من بیزار دکه‌ت ب تایبه‌ت د حه‌فتیین ئیکی دا.

4- رابوون ب مافین شهرعی و ههڅزینی بۆ هه ر ئیک ژ وان،
 و ئهڅه پیدڅیبوون ب زانینا وان مافین بۆ ته و ل سهر ته
 هه نه دوپات دکهت. خودایی مهزن دبیزیت: ﴿وَلَهُنَّ مِثْلُ
الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ ﴿٢٢٨﴾ [سورة البقرة]، ئانکو: {وژنان ماف
 ل سهر میران ههیه، وهکی میران ژی ماف ل سهر وان هه ی،
 ب رهنگه کی چاک}. ژبه رکو نه زانینا څی چه ندی یان
 خو مه زن کرن ل سهر رابوونا ب وان مافان، په یوه ندیی بتنی
 ئالوزتر دکهت ب تایبهت د سالا ئیکی یا ههڅزینی دا.

5- ئه ز دبیزمه ههڅزینی (ژنکی): ژيانا خو به راورد نه که ب
 خوشک و ههڅالین خو، و د واقعی ههڅزینی خو دا بژی
 ئه وی تو ژ ده سته پیک ههڅزینی پی رازی بووی، و
 زه حمه تی نه ئیخه سهر ههڅزینی خو ب تایبهت د لایه نین
 دارایی دا.

6- پیدقیه ههردوو ههڙین ئیکدوو قه بیل بکهن ههروهکی ههین، دگهل تیکوشانی دگهل نهفسی بو راستقه کرنا هه ر خهله تیهکی، دا کو باشتر و چیتتر بن د حه ژیکرن و رهوشتی دا.

7- باوهریی دناقهه را خو دا بچینن، و ئه قه ب ریژگرتن و خوبه خشینی د خزمه تای دی دا ب جه دهیت، و ئاگه هدرایی ژ هه ر هفتاره کا گومانان پهیدا دکهت و باوهریی تیکدهت.

8- نهینین خو بو که سین دی ئاشکرا نه کهن، و گه له ک به حسی کار و بارین تایبهت نه کهن، و پیدقیین خوب قه شارتنی بجه بینن، چونکی هنده ک کهس هه نه نیچیری دکهن یان حه سیدی دکهن، و دبیت دهستیوهردانی بکهن و کار و بار بهینه گوهورین.

9- گه لهك ږاوږڙان نه كهن ل دهمې كيمترين ناكوكي پهيدا دبیت، ئیلا ئه گهر ناكوكي يا مه زن بیت، وهكي كو هه څښين بې ئيزن بچيته ده رڼه يان حجابا شهرعي ل بهر نه كهن، ل څيره پيدقيه ږاوږڙ ب خيزانا وي بهيته كرن ئه گهر به رسقا رينماييېن هه څښيني نه دا.

و هه روه سا دبېږينه هه څښيني (ژنكي): گه لهك ږاوږڙي ب خيزانا خو نه كه د هه ر هه لويسته كي دناڅبه را ته و هه څښيني ته دا، به لي دهمې هه څښين نڅيږي نه كهن يان تو بزاني كو ئه و په يوه نديې دگهل كچان يان گونه هيېن دي دكهن، ل څيره پيدقيه ږاوږڙ ب كه سه كي چه كيم ژ خيزانا خو بكه ي ئه گهر هه څښيني ته به رسقا شيره تا ته نه دا.

و دبیت يا گرنګ بیت ئاماږي ب وي چه نديې بدهم كو نه هه مي كه س بو ږاوږږي گونجاينه هه تا ژ خيزانا ته څي، چونكي كيشه يېن خيزاني پيدقي ب كه سه كي چه كيم هه يه د چاره سه ركرنا څان كيشه يان دا، و دبیت بابي ته يان برايي ته وان كار و باران نه زانن.

و چەندین گەنج ھەنە کو راویژ ب کەسەکی نیزیکی خو
کریه د کیشەییی گریډای ھەڤژینا وی، بەرسف ئەو بوو، وی
بەردە، ژن گەلەکن.

و چەندین کچ ھەنە کو راویژ ب دەیکا خو کریه د کیشەیان
دا ل دەڤ ھەڤژینی خو و دەیکا وی مەزنتزین ھاندەر بوو ل
سەر تەلاقێ.

10- یا جوانە کو ھەر ئێک ژ ھەوہ د نڤیژا خودا دوعیان بو
یئ دی بکەت، کو خودی وی بیاریزیت و سەرکەفتی بکەت
بو خیری، و وی ھەژیکرنا دناقبەرا ھەوہ دا بیاریزیت.

11- چ جارا ھزری د بریارا تەلاقێ دا نەکن، چونکی پشستی
سالان ئێکی و دووی دی عەقلی ھەوہ پیگەھیت و ھوین دی
ب شیوہیەکی باشتەر تیگەھن ژ ئیکدوو، و ھەژیکرن دی
دناقبەرا ھەوہ دا گەشە کەت.

12- هندهك كه س پيشنيارا نه بونا زاروكان د سالا ئيكي دا دكهن، و د قى چهندي دا هندهك مفايين هين:

ژوان: قه حوان وئارامى ژ خه م و ئيشانين دووگيانبي دا دستيكا هه قزيني دا.

و ژوان: كو دبیت لایه نی دی ب شیوه یه کی نه گونجای دیار دبیت، وه کی كو خودانی لادانی بیت یان ره وشت خراب بیت یان نقیژی نه كه ت یان حرامین دی یین مه زن ب كه ت، ل قیره دبیت یا باشتر ئه و بیت بریارا ته لاقى بهیته دان، و د قى حاله تی دا ئه م دى ژ بابه تی دووگيانبي بی خه م بین، و دى ته لاق ساناهیتز بیت ژ وى ئه گهر دووگيانی یان زاروك هه بان.

13- خو دوویربیخن ژ وینه گرتنا ژيانا خو یا تاییه ت و به لاقرنا وان ل سهر تۆرین جفاکی، وه کی: وینه گرتنا دیاریین دناقبه را هه وه دا یان گه شت و خوارنگه هان، چونکی هندهك كه س هه نه هه قزینی نه کریه یان شووی نه کریه، و هندهك هه نه كو هه قزینی وى ره ت دكه ت كو

سەفەرى دگەل ھەقزینا خو بکەت، و ل قییرە دبیت
حەسیدی روو بدەت، و دبیت ئاریشەیی مەزن دناقبەرا
ھەوہ دا پەیدا بن.

14- دبیزمە ھەقزینی (ژنکی): گرنگیی ب ھەقزینی خو بدە،
و نەھیلە مۆبایل یان پەیوەندیی تە دگەل خیزانا تە، تە ژ
خۆ جوانکرنی بۆ ھەقزینی خو یان خزمەتا وی مژووویل
بکەت.

15- پیدقیە شارەزای زمانی دانوستاندنئ بن دناقبەرا خو
دا، چونکی د سالا ئیکی دا دئ ھەر ئیک ژ ھەوہ بۆچوونا
خو ل دۆر روویدانیی د ژیانئ دا رووی ددەن دیار کەت، و
دبیت دیتنئ ھەوہ جودا بن - و ئەقە یا سرۆشتیە - لەورا
دروست نینە بۆ ھەقزینی کو ھەقزینا خو نەچار بکەت
بۆچوونا خو بگوھۆریت ژبەرکو ئەو ژنە و ئەو زەلامە، یان
بەروقاژی.

16- دبیت کاری ته د باژیره کی دیدا بیت نه باژیری خیزانا
هه ژینا ته، و ب فی پهنگی دی هه ژینا ته ل دهف ته ب
تنی بیت، و ل قیره دی دهروونی وی گه له ک هیته گوهورین
ژبه ر دووریا وی ژ خیزانا وی، له ورا پیدقیه تو یی زیره ک بی
د فه گرتنا سۆزداری یا وی دا، و گه له ک ژئ مژوویل نه بی
د گه ل هه فکار یان که سین دی، و ئە گه ر تو یی ری ک و پی ک بی
د ری کخستنا ده می خودا، دی هه می ئارمانجین خوب جه
ئینی.

17- دبیت هه ژینی ته ژ ژینگه هه کا په روه رده بی یا دلره ق
وه شک بیت، و ئە فه د سه ره ده ریبا ویدا دیار دبیت، له ورا
پیدقیه ئە فه بهیته تیگه هشتن و خوراگری ل سه ر بهیته
کرن هه تا فی ری ژینا خیزانی و سۆز و دلوقانیی ببیت
ئهوین هه ر کچه ک لی دگه ریت.

18- پیدقیه باوهری ب خوبوون بهیته گه شه پیدان د ریقه برنا ژيانا ته دا وهك هه قژین (زهلام) و تو وهك هه قژین (ژنك)، ژبه ركو قه گوهاستن ژ حاله تی زگوردیی (سنگلیی) بو هه قژینی دی هندهك گوهورین دگل دا هه بن ب تاییهت د هه ستنرنا ب بهرپرسیاریی دا.

19- دبیژمه هه قژینی (ژنکی): گه لهك داخوازیان ژ دهرقهی مالی نهكه، وهکی خارنان و غهیری وان، و پیدقیه هه قژینی ته هه ست بكهت كو تو خارن چیکرنی و ریقه برنا مالی دزانی، و ئەقه پیدقی ب جورهکی بهرپرسیاری و پله پله بوون و فیروونی ههیه.

20- دبیژمه هه قژینی (زهلامی): گرنگیی ب هه قژینا خو بده، و خزمهتا وی بکه، و مه دحین وی بکه ل سهر جوانیا وی و ریكخستنا وی بو مالا وی، و یی دلرهق نه به د سروشتی خودا، چونکی ئەو میینهیه، و میینه چه ژ سۆز و عاتفه و گرنگیپیدانی دكهت، و یی زیرهك به د بهرچاقگرتنا دهروونی وی دا.

و ئەگەر هەژینا تە د سالا ئیکى دا دیت کو تو خودانى
دلوقانى و سۆز و حەژیکرنیی، دى گەلەك حەشتەكەت، و
دى هەست كەت کو هەژینیا وى دگەل تە باشتىن بریار
بوو وى د ژيانا خودا دای.

ژ خودى دخوازين سەرکەفتنى بدەتە هەمی هەژینان بو
ژيانەکا بەختەوەر، یا تژی حەژیکرن و دلوقانى و هاریکاری
و سەرکەفتن.

والحمد لله رب العالمين
وصلّى اللّٰهُ وسلّم على نبينا محمد
وعلى آله وصحبه أجمعين

مزگفت

www.mzgaft.com

ناقمروك

- 3.....پيشهكيا وهرگيڀري
- 5.....پيشهكس
- نامه بو گهنجس ژ دهستيپيكا داخوازكرنس هتا ههيقا
- 7.....هنگقينس
- نامه بو كچس ژ دهستيپيكا داخوازكرنس هتا ههيقا
- 14.....هنگقينس
- نامه بو همس ههقژينان د سالا ئيكن يا
- 20.....ههقژينس دا
- 33 .....ناقمروك

مژگه فت

www.mzgaft.com

